

Akaryakıt kaçakçılığı ve hileli yakıt faaliyetlerinin önlenmesi için hazırlanan kanun taslağı Bakanlar Kurulu'nda imzaya açıldı. Çok ağır yaptırımlar ve önemli düzenlemeler içeren taslakla kaçakçılığın kapsamı genişletiliyor ve bayilerle dağıtım şirketlerine yeni yükümlülükler getiriliyor.

Hkmet akaryakıt kaçakçılığının üzerine daha kararlı gidebilmek ve caydırıcı tedbirler almak için üç kanunda değişikliğe gidiyor. Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın Bakanlar Kurulu'nda yaptığı sunumun ardından Bakanlar'ın imzasına açılan kanun tasarısının, yılın ilk çeyreğinde yasalasması bekleniyor.

Kanun tasarısıyla 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nda değişiklikler öngörülüyor. Kanun taslağı ile tek fiile iki ayrı ceza verilmesinin ortadan kaldırılması, kaçakçılık fiilleri ile alakalı müdahil idare konusundaki yetki karmaşasının önlenmesi, takibin kolaylaştırılması ve etkin sonuç alınması, fiziki Őartları uygun olmayan kapıların "Yap-İşlet-Devret Modeli" ile yenilenmesi, kaçak eşyanın veya terkedilmiş eşyanın tasfiye sürecinin hızlandırılması ve etkinliğinin artırılması, akaryakıt kaçakçılığı ile sürdürülen mücadelenin daha etkin hale getirilmesi hedefleniyor.

Karışımlar da kaçak akaryakıt

Kanun tasarısıyla Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'na akaryakıt tanımı ekleniyor. Ancak bu tanım Petrol Piyasası Kanunu'ndaki akaryakıt tanımından farklı olarak 'akaryakıt yerine kullanılan petrol türevleri ve bunların karışımları ile akaryakıt yerine kullanılan diğer ürünleri' de kapsadığı için, bu tür ürünlerin kaçakçılığı da akaryakıt kaçakçılığı kapsamında değerlendiriliyor.

Petrol Piyasası Kanunu'na eklenen hükümle, Kanuna aykırı fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olanlara lisans verilmeyeceği hükme bağlanıyor. Lisans sahibinin tüzel kişi olması durumunda söz konusu tüzel kişilikte suçun işlendiği tarih itibariyle yüzde 10'dan fazla paya sahip ortaklar ile görevden ayrılmış olan veya halen görevde bulunan yönetim kurulu başkan ve üyelerine, temsil ve ilzama yetkili olanlara lisans verilmeyecek ve bu kişiler lisans başvurusu yapan tüzel kişiliklerde doğrudan pay sahibi olamayacak.

Lisans sahiplerinin yükümlülükleri arasına, "Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak Şekilde inşaat ruhsatı ve eklerinde yer alan mimari, tesisat ve benzeri projelerine aykırı sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipmanı bulundurmamak" hükmü eklenecek.

Rafinerici lisansı sahipleri tesislerindeki; ham petrol, ara ürün, akaryakıt harici ürün ve akaryakıt tankları ile yurt içi ve yurt dışı satış tanklarını lisanslarına işletmekle yükümlü olacaklar ve lisanslarına işlenmiş tanklarda, belirtilen ürünler dışında başka bir ürün bulunduramayacaklar.

Taslakta yapılan değişiklikle ulusal markerin ekleneceği yerler arasında sayılan gümrükler, "serbest dolaşıma giriş" Őeklinde değiştiriliyor. Biyoyakıt ilk üretim merkezleri ile tasfiye edilecek akaryakıt için ulusal marker

ekleme noktalarının Kurum tarafından belirleneceği belirtiliyor. Marker ekleme işlemleri Kurumca yetki verilen bağımsız gözetim firmalarının nezaretinde, Kurumun belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılacak. Marker ekleme işlemlerinde meydana gelecek usulsüzlüklerden lisans sahibi ile bağımsız gözetim firmaları müştereken sorumlu olacak.

Ulusal marker eklemekle yükümlü lisans sahipleri, her yıl Kasım ayı içinde takip eden yıla ait pazarlama projeksiyonlarını Kuruma bildirecek ve bu projeksiyona göre Kurumca temin edilecek ulusal marker, Kurumca belirlenecek usul ve esaslara göre akaryakıtta eklenmek üzere ilgili lisans sahiplerine teslim edilecek.

Bir ay içinde tasfiye edilecek

Kaçak akaryakıt, yakalandığı ildeki il özel idaresi veya büyükşehir belediyesine, miktarı, cinsi ve özelliklerini gösterir bir tutanakla yakalandığı yerde teslim edilecek. Kaçak akaryakıtın muhafazası, depolanması, yüklenmesi, boşaltılması ve nakliyesi gibi nedenlerle yapılan masraflar il özel idaresi veya büyükşehir belediyesi tarafından karşılanacak.

Kaçak akaryakıt hakkında tasfiye kararı, soruşturma evresinde, eşyadan numune alınmasının mümkün olduğu durumlarda numune alınarak, mümkün olmaması halinde ise gerekli tespitler yaptırılarak hakim tarafından elkoyma tarihinden itibaren bir ay içinde verilecek. Bir ay içinde karar verilmemesi halinde eşya derhal tasfiye edilecek.

Sahipsiz olarak yakalanan kaçak akaryakıtın ulusal marker saha ölçüm sonucunun, EPDK tarafından belirlenen şart ve seviyede olmaması halinde bahse konu ürünler analizi yapılmaksızın teknik düzenlemelere aykırı kabul edilecek ve tasfiye edilecek. Sahipli olarak yakalanan kaçak akaryakıtta ise EPDK tarafından belirlenen miktarın altındaki akaryakıtlardan numune alınarak tasfiye edilecek.

Kaçak akaryakıttan teknik düzenlemelere uygun olanlar, il özel idareleri, bulunmayan yerlerde ise büyükşehir belediyeleri tarafından, teknik düzenlemelere uygunluğunun tespiti tarihinden itibaren en geç bir ay içinde açık artırma suretiyle satışı yapılarak veya yaptırılarak tasfiye edilecek. Bir ay içinde satılmayan kaçak akaryakıt pazarlık usulü ile satışı yapılarak tasfiye edilecek. Satış işlemi gerçekleştirilemeyen akaryakıt il özel idareleri, bulunmayan yerlerde ise büyükşehir belediyeleri tarafından gerekli tedbirler alınmak şartıyla piyasa faaliyetlerine konu edilmeden tüketimde kullanılmak amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere satılabilecek. Bu satışın bir ay içerisinde yapılamaması durumunda bedelsiz olarak kamu kurumlarının kullanımına verilebilecek.

Numune analiz sonuçları teknik düzenlemelere uygun olmayan kaçak akaryakıt il özel idaresi veya büyükşehir belediyesi tarafından en yakın rafinericiye satılacak. Rafinerici, bu ürünleri almakla yükümlü olacak. Bu satışta ürünlerin satış bedeli, beyaz ürünlerde benzin, motorin türleri, nafta, gaz yağı, jet yakıtı ve solvent türleri, rafineride bir önceki ay sonunda oluşan ham petrol/devir maliyet fiyatından, diğer ürünlerde ise yüzde altmışından az olamayacak.

Yargılamanın, tasfiye edilen kaçak akaryakıt sahiplerinin lehine sonuçlanması halinde; toplam satış bedelinden vergiler düşüldükten sonra kalan tutar, satış tarihinden kararın kesinleştiği tarihe kadar geçen süre için kanuni temerrüt faizi oranında hesaplanan faiz de ilave edilerek hak sahibine ödenecek. Emanet hesabında bulunan tutarın hak sahibine yapılacak ödemeyi karşılamaması halinde, aradaki fark Maliye Bakanlığınca genel bütçeden karşılanacak. Kaçak akaryakıtla ilişkin mahkûmiyet hükmünün veya müsadere kararının kesinleşmesinden sonra emanet hesabındaki tutar genel bütçeye gelir olarak kaydedilecek.

ÖTV'siz yakıtta kaçakçılık çalışması yapılacak

Deniz araçlarında ÖTV'siz akaryakıtın kaçak olarak kullanılması noktasında bir çalışma yapacaklarını belirten Yazıcı, "Bu spekülasyon da olabilir, ama gerçekten bu imkanlardan faydalanmak suretiyle kaçakçılık fiilini icra edenler de olabilir. Benim kanaatim o yolla da bir miktar kaçakçılık yapıldığı yönünde. Bu bilgi değil, kanaat. Bu alan üzerinde ilgili bakanlıklarla çalışma yürüteceğiz" dedi.

Yargıtay'la da görüşüldü

25 Mart 2011 tarihli Akaryakıt Kaçakçılığı ile Mücadele Eylem Planı gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hazırlanan 5015 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair taslak ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan 4458, 5607 ve 4733 sayılı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair taslak Başbakanlık'ta tek taslak haline dönüştürüldü.

Taslak hakkında, kaçakçılık davalarının temyiz incelemesini yapan Yargıtay 7. Ceza Dairesi Başkan ve üyelerinin de görüşleri alındı. Hazırlık sürecinde 6 Aralık 2012'de, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürü başkanlığında; Adalet Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı (Jandarma, Emniyet, Sahil Güvenlik) Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı ve EPDK temsilcileri ile yapılan toplantıda taslağın müzakeresi yapıldı.

8 Aralık 2012'de ise bu kez bazı maddelerin gözden geçirilmesi amacıyla, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda; Adalet Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, EPDK ve TAPDK, temsilcilerinin katılımı ile ikinci bir toplantı daha yapılarak tasarı üzerinde genel olarak uzlaşma sağlandı.

Gümrük ve Ticaret Bakanı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın da katılımlarıyla 11 Aralık 2012 tarihinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığında yapılan toplantıda ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu üzerinde yapılacak değişikliklerle ilgili mutabakata varıldı.

Mahkeme kararına kadar mühürlenecek

Kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen, rafineri hariç her türlü tesiste lisansa tabi tüm faaliyetler kovuşturmaya yer olmadığına dair karar veya mahkeme kararı kesinleşinceye kadar EPDK tarafından geçici olarak durdurulacak ve bu süre içerisinde söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye de lisans verilmeyecek. Kesinleşmiş mahkeme kararına göre lisans sahiplerinin lisansı iptal edilecek. Lisans sahibine verilen idari para cezası ödenmeden lisansa konu tesis için lisans verilmeyecek. Kaçakçılık fiilinin sadece ulusal marker seviyesi ile ilgili olması durumunda, akredite laboratuvar analiz sonucunun olumlu olması halinde geçici durdurma kararı Kurum tarafından kaldırılacak.

Dağıtıcılara yeni yükümlülükler

Kanun taslağında dağıtıcı lisansı sahiplerine de yükümlülükler getiriliyor. Buna göre daha önce de mevzuatta bulunan "Dağıtıcı lisansı sahibi, Kurum tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurmak ve uygulamakla yükümlüdür" şeklindeki hüküm genişletilerek, şu hususlar ekleniyor: Dağıtıcı lisansı sahibi, EPDK'nın bu sisteme erişimini sağlayacak. Kurum, sistemdeki bilgileri Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının doğrudan erişimine görevlerinin gerektiği ölçüde imkan sağlayacak. Kurum, bu kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyacağı bilgi ve belgeleri yine görevlerinin gerektirdiği ölçüde verecek. Söz konusu sistemi kurmadığı ya da EPDK tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun denetimi sağlayamadığı tespit edilen dağıtıcılara idari para cezası uygulanacak. Bayi denetim sistemini kurmayan dağıtıcı lisans sahipleri bu sistemin kurulmadığı veya Kurumca yapılan düzenlemelere uygun olarak mutabakat sağlanamayan bayilere akaryakıt ikmali yapamayacak.

Pompaya değil, istasyona ceza

Enerji Petrol Gaz Ankara Temsilcisi Aylin Bilekli'nin "Daha önce kademeli cezaların verilmesi gündemdeydi. Yeni düzenlemelerle birlikte akaryakıt kaçakçılığına kati ceza mı verilecek?" sorusu üzerine Bakan Yazıcı, mevcut düzenlemede kaçak akaryakıt sattığı tespit edilen tesislerde yalnızca satışın yapıldığı pompanın veya

tabancının mühürlendiğini anımsattı. Yazıcı, yapılan yeni düzenlemeler ışığında, kaçakçılık fiillerinin işlendiği tespit edilen rafineri hariç her türlü tesiste, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar EPDK tarafından geçici olarak faaliyetin durdurulacağını söyledi. Yazıcı, kaçakçılık fiili işleyen bu gibi yerlerin kamuoyuna teşhir edilmesinin öngörüldüğünü açıkladı ve şunları söyledi: "Kaçakçı ne yaptığını iyi biliyor, kaçakçının ne yaptığını kaçakçının malını satan da iyi biliyor. Biz toleransı sıfırladık. Bu işten caydırmanın başka yolu yok."

EPDK'ya ulusal stok yetkisi

Kanun taslağında, ulusal stok denetlemesi konusunda EPDK yetkili kılınıyor. Buna göre, ulusal stok düzenlemesi kapsamında rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahipleri ile serbest kullanıcıların bulundurmaları yükümlü oldukları stokları denetlemeye ve tutulacak bu stokların miktarında azalma yapılmayacak şekilde ürün cinsini ve ürünlerin birbirine tahvil edilmesini düzenlemeye EPDK yetkili olacak.

Hileli yakıta hapis cezası

Petrol Piyasası Kanunu'ndaki idari para cezaları artırılıyor. En yüksek ceza 1 milyon TL oluyor.

İdari para cezaları, ön araştırma veya soruşturma aşamasının tamamlanmasından sonra EPDK tarafından en geç üç ay içinde karara bağlanacak. İdari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması tahsil işlemlerini durdurmuyacak. İdari para cezalarının tebliğ tarihini izleyen 30 gün içerisinde ödenmemesi halinde, cezanın ilgili vergi dairesi aracılığı ile tahsili sağlanacak.

Tasarı gereğince, özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis eden, satan veya devreden ya da bu özelliğini bilerek satın alan veya kabul eden kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve 5 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

İhracat gerçekleştirmediği halde gerçekleştirilmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstererek ilgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak suretiyle haksız çıkar sağlayan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve 10 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Kaçakçılık suçunun konusunu oluşturan eşyanın akaryakıt ile tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler olması halinde, kaçakçılık suçunu işleyen kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve 20 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

EPDK tarafından belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen, yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan akaryakıt; üreten, satışa arz eden, satan, bulduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve 20 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

EPDK'dan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madenî yağ, baz yağ, asfalt ve benzeri petrol ürünlerinden akaryakıt üreten veya bunları doğrudan akaryakıt yerine ikmal ederek üreten, satışa arz eden, satan, bulduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve 20 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil olmak üzere sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından, depolarından veya kuyulardan yasalara aykırı şekilde alınan ürünleri satışa arz eden, satan, bulduran, bu özelliğini bilerek ticarî amaçla satın alan, taşıyan veya saklayan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve 20 bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacak.

Kaçak akaryakıt veya sahte ulusal marker elde etmeye, satmaya ya da herhangi bir piyasa faaliyetine konu etmeye yarayacak şekilde inşaat ruhsatı ve eklerinde yer alan mimari, tesisat ve benzeri projelerine aykırı olarak sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman bulduranlar iki yıldan beş yıla kadar hapis ve 20 bin

güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılacak.

Ulusal markeri yetkisiz olarak üreten, satışa arzeden, satan, yetkisiz kişilerden satın alan, kabul eden, bu özelliğini bilerek nakleden veya bulunduranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve 20 bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılacak. Ulusal markerin kimyasal özelliklerini taşımasa bile, bu madde yerine kullanılmak amacıyla üretilen kimyasal terkipler hakkında da bu hüküm uygulanacak.

Kaçak akaryakıt satışının, ruhsata aykırı sabit ya da seyyar tank, düzenek veya ekipman kullanılarak gerçekleştirilmesi halinde verilecek cezalar iki kat arttırılacak.

Tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler, akaryakıt, uyuşturucu, silah ve mühimmat, canlı hayvan-et, elektronik eşya, çay, şeker, zeytin gibi temel gıda maddeleri ile gerekli görülen hallerde diğer kaçakçılık türleri ile ilgili mahkûmiyet hükmü kesinleşenler, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca kamuoyuna ilan edilebilecek. Teşhirin süresi, nasıl yapılacağı ve teşhir edilecek kaçakçılık türleri gibi hususlar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek.